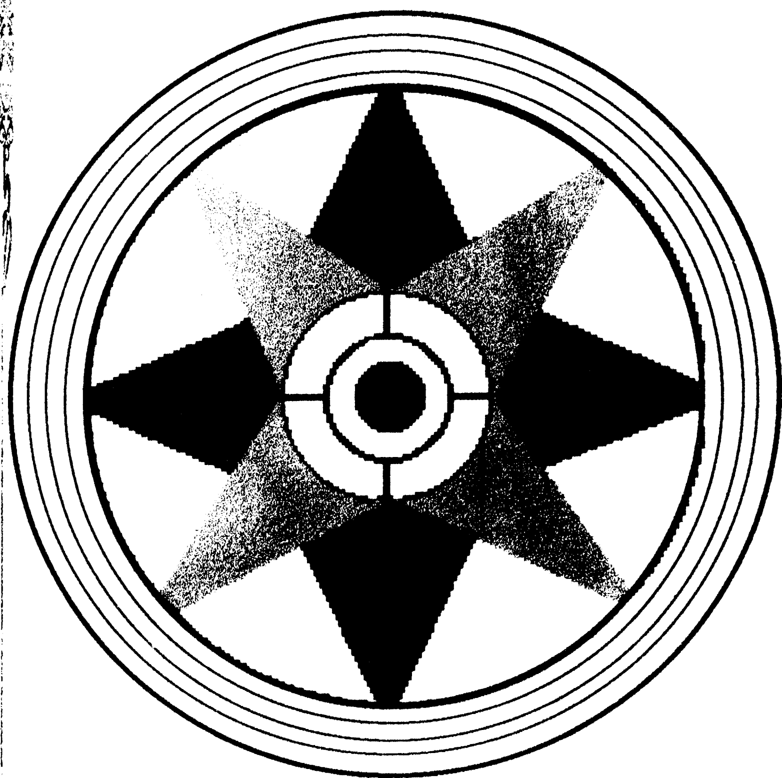

Ka

Shalyntem

Part I

Ka jinglamphrang.

Wat la ngam shym la long kaba la nang la stad ha ki kyrdan pule, hynrei kum ka briew kaba la kyrkhu da U Blei, Trai Kynrad, Nongbuh Nongthaw, uba la ai ia nga ia ka sap, nga la thoh ia ki poetry bad ki jingrwai. Nga kwah ban pynsngew lyngba ine i kot lyngkdop **"Ka Shalyntem"** Part I ha phi ki khun ka ri, ki khynnah, ki samla samhoi, ki tymmen ki san ban ia pule sngewtynnad bad ban ia thir lem ia ki ksai jingpyrkhat kiba mih na ka dohnud ba lung jong nga. Mano kcifi haba ki jingmut ki kyrsoi ha ka dohnud bad ki sur ba myllung ki sawa ha ki shkor ban khlem kynud ia ki bad ban pyrta ia ki ktien?

Kumta ka long ianga ba ha kano kano ka por ba wan ka jingpyrsad mynsiem la ka long na ka mariang bad kiei kiei kiba don ha ka, ki kshaid, ki lum ki wah, ki syntiew ki skud kiba itynnad, nga kyrmen ba kane kan plie lem ia ki jingmut jingpyrkhat jong phi ki nongpule ban sumar ban kheiñ kordor ia ki matti U Blei uba la ai ei kat kane ka ri ba itynnad jong ngi. Ha ka imlang sahlang ban sumar ia la ki rympei khnang ba kin mih ki rangkynsai bad ki thei kynsai ki ban pynphuh pynphieng ia la ka jong ka jaid bynriew. Ka jingnang jingstad kaba donkam ban kheiñ kordor bad ka jingiatylli kum ka jaid bynriew kaba ngam lah khlem da kyntu lyngba ki poetry jong nga Ka rep ka riang ban ym iehnoh ia ka, ki khanatang ba sngewtynnad ba la iathuh da ki longshuwa manshuwa bad bun kiwei kiwei kiba phi ki nongpule phin sa shem ynda phi la pyntyllun ia **"Ka Shalyntem"**. Ha ka jingtrei jong nga kaba nga la pynlut da ki snem, nga ngeit ba kane ka jingpynmih jong nga ia kane **"Ka Shalyntem"** kan long ka jingpynkhie im ia ki jingmut jingpyrkhat jong phi ki nongpule.

Khublei Shibun

Kong Listrimai Syiemlieh

Printed in 1998

Ka Khublei Kitbok Kitrwiang

Man la u briew bad man la ka jaitbynriew ka plung, ka heh ka san bad ka shahteh shahkhum da ka mariang kaba ker sawdong ia u. U shah kdup ruh ha ka ktien ka thylliej, ka Kolshor, ka niam bad kiwei pat kum ki kynhun kaba ia imlang sahlang. Hynrei ka wei ka phang kaba da teh da khum ia u ka long ka Music, ka jingshad bad ki jingtem kiba pynkhieliing ia ka mynsiem briew tang jong kata ka kynhun. Kane ka long ka ba shisha ha ki jaitbynriew satlak ka pyrthei hynrei khamtam eh ia ngi kum ki riewlum. Naduh hyndai hynthai ka music u Khasi ka paw ha ka dur ka dar ki phawar, ki jingshad bad ki jingkynud sur da ki jingtem bapher. Dei naduh ki snem 1950 shaneng ba ki music jong u Khasi ka la sdang ban shim da kiwei pat ki dur ki ba iahap bad ka juk thymmai. Kane ka la paw khamtam da ka jingdon ka All India Radio Shillong. Hadien kata, ka music ka la nangspeh bad nangih bad la buh kynmaw ia kine ki jingrwai ha ki dur jong ki kaset ne ki kot thoh.

Iwei na ki nongthoh jingrwai iba la paw bha bad iba la rim bha, iba la noh ktii noh kjat bha ha ka liang ka music Khasi, i long i kong Listrimai Syiemlieh. Ia ki jingrwai jong i la iohi nyngkong ha ka por ba nga dang long tang u khynnah skul. Ia ki jingrwai jong i, la shon ha ka tonic solfa notation ha ka kot sur syiang ba la pynmih da u phadar T. Resto bad u bah Michael Kahit. U synniang jong i sha ka Khasi music u long u ba la ih bha bad kynrei bha. Lehse haduh kine ki sngi, i kong Listrimai i long tang ma i marwei hi i ba la paw kum iwei na ki major music composer napdeng ki kynthei. Ngi sngew sarong shibun eh ia kane. Ha kaba iadei bad ka music jong i ngi shem ba ki jingrwai jong i bad ki sur rwai ki long kiba riewspah shibun bad kiba don ia la ka jong ka jinglong kyrpang ne individuality. Ka seng khan seng pyrkhat jong i, kam bud tang ia u ksai jong ka long iing long sem, ma i kum i long kmie i da ieit dashisha, hynrei ka paitpnat paitshaing sha kiwei pat ki phang kiba jngai bad kiba jylliew kum ka mariang ka ri la jong bad ka riti ka dustur ba nylla jong ngi. Nga ngeit ba i kong Listrimai i la sdang ban thoh jingrwai naduh ki snem 1950. Ngi kmen haduh katta katta ba i la lah ban lum lang ia kine ki khuin pyrkhat ha kane ka thup kaba i la jer kyrteng "Ka **Shalyntem**". Kumba ngi iohi na ka kyrteng jong kane ka kot, ki jingrwai ha ka ki long kiba kdup ia ki samoi jonglong briew bapher. Nga ngeit skhem ba ki samla pule wad bniah jong ngi, kin shem ha kane ka kot ia ka *progression of thought* jong i, ka ban kdew ia ka *philosophy* bad ia ka jingkiew irat ka

pyrkhat ka pyrdaiñ jong i na kawei ka por sha kawei pat.

Kane ka kot **"Ka Shalyntem"** ka wanrah tang ia ki kyntien jingrwai lane ki lyrics khlem ka music ha ka dur jong ka tonic Solfa ne ka Staff Notation kumba la mih ka kot ka Sur Syiang, ki Saimuka ka Duitara ba la thoh da u babu Chosterfield Khongwir, ka Khasi Folk Songs of North East India (Vol. 1) ba la thoh da u Bah Brektis Wanswet ne ki jingrwai khasi ba la thoh da u Babu Victor G. Bareh ban shu jer kyrteng khyndiat na ki. Hynrei ka ne ka jingpynmih wat ia ki kyntien ruh ka long u mawjam u ba donkam eh u ban pynriewspah ia ka thup music jong ngi u khun khasi khara. Ngi don ia ka jingkyrmen kaba skhem bad ka jingangnud ba ki khun jong i kiba da ieit shisha ia la ka jong ka kmie, bad kiba da sngew sarong ban rwai ia ki jingrwai bala thoh da la ka jong ka kmie, kin sa trei bor bah ban sei madan sa ia ki sur ha kino kino ki dur.

Nga ai ia ka kitbok kitrwiang ia i kong Listrimai, ba in koit in khiah krat, in im shong prah shong shang bad ba in nanglong ka nongtbeh lynti ha kane ka phang kaba dang sah shrah bad in long ka dak jong ka jingsngewsarong ka jaidbynriew. Ngi tip ba mangi kum ka jaitbynriew ngi dap da ka jingsngewsarong, ka burom bad ka ieit ia i. Nga sngewnguh ruh ia ki khun ki kti jong i kiba la pynshet ia ka ne ka burom bakhraw hanga ban ianoh lang shi kyntien ar kyntien ha ka ne ka kot.

Khublei

Dr. Pascal Malngiang.

Contents

1. KA JINGSTAD

1. Shaphrang shaphrang ngi dei ban kiew
Kyrdan jingstad ngi dei ban kyntiew,
Shynrang kynthei samla to ieng
I'u kpieng jingstad ba phyrnai ngin deng,
Ieng to ieng ko khun ka ri
La plie ka lad ia nga bad ia phi.

2 Dei kane keiñ atiar ka Ri
Ban beh jingdum ba kan shai ka sngi,
Lada ka lad kan plie ia ngi
Rukom jingstad ha baroh ngin jngi,
Ieng to ieng ko khun ka Ri
La plie ka lad ia nga bad ia phi

3 Kaei jingwit ba don mynta
Dei jingkyrduh ka iai pynlynga,
Ka khang ki lad sawdong ki kut
Dei kane keiñ ba longmaw jynthut,
Ieng to ieng ko khun ka Ri
La plie ka lad ia nga bad ia phi

4. Ki bor synshar da bor baroh
Ki kti ki kner jingiarap ban ioh,
Ko khun ka ri to iaid shaphrang
Ka thoh pule baroh ba ngin nang,
Ieng to ieng ko khun ka Ri
La plie ka lad ia nga bad ia phi.

5. Ka bam ka dih ka kup ka sem
Mynta ki por ha jingeh ngi shem,
Ki khun baduk leit skul ki kwah
Hynrei na iing ban kyrshan kim lah,
Ieng to ieng ko khun ka Ri
La plie ka lad ia nga bad ia phi

******

2. AKOR KABA TAM

1. Wat ia phi kup phi deng
Da ka ksiar ba shi rynieng,
Kum palong ba shu pra
Khlem don i akor ba bha

Chorus - Akor kaba tam
Ha pyrthei kaba don kam;
Ka spah kan long aiu ?
Ka hajar ka long aiu ?
Ka akor te kaba tam.

2. Wat la phi mih phi wan
Na ki iing paki dulan,
Khlem don la i akor
Mano ia phi ban kheiñ kor.

3 Wat la phi stad phi nang
Ia pyrthei phi la shemphang,
Lada akor phin klet
Ia burom jong phi kan shet.

******

3. LUM SHILLONG

1. Ko Lum Shillong ba nga ieit eh,
Ka lyer pynngad shato ka beh;
Ki dieng ki siej ki khih kir kir
Ki um ha khlaw ba sngur khlir khlir,
Surok kyllaiñ khongdong nga iaid
Ba sngewthiang ia nga ba pynlngaid,
Ngam ju sngewthait ban kiew ban hiar
Ban ioh peitkai sharud shakiar.

2. Ha symgiew jong me Lum Shillong,
Ki don ki tiew dieng ba bun rong,
Ki ngap ki lwai ki her wiang wiang
Ban kjit ki um syntiew ba thiang;

Halor ki tnat dieng ba kynjah
Ki sim bun rong hangto ki pah,
Mynsiem jong nga shato ka her
Teng teng nga kwah ban leit bam lyer.

3 Ha trai jong me nga tang shu poi,
Madan phlang jyrngam ba kynoi;
Wahduid narud ba tuid jai jai
Haduh katno ngam nang batai;
Jingkmen ka dap ka kyrsoi buk
Mynsiem jong nga hangto ka suk;
Kat ia une u lum ba paw
Ko Blei bastad nongbuh nongthaw

4. Ko Lum Shillong ko lum ki blei,
Ba bun ki sier ki khiat ki skei;
Hana hyndai ka pah syntiew
Na krem Marai ka mih longbriew,
Sier Lapalang ki khanatang
U kyllon khrup hajan synrang;
Ka kmie baieit ummat ki tuid
Nongshun ki dung i'u khun laitluid.

******

4. KA ÑIANGKONGWIENG

1 Ko ñiangkongwieng ba bun ki sur
Jingsngewtynnad ngam nang mut dur,
Haduh katno ka jingsawa
Ha shkor jong nga ba sngewphylla

Chorus - Ko ñiangkongwieng
Ko ñiangkongwieng,
Ba rwai sngewbha halor tnad dieng
Wang wang shane wang wang shatai,
Sngew kumba tang jingsuk kynjai

2 Haba u slap u dang shu rang
Phi sdang pynmih ki sur ba bang,
Mano ba lah ban khlem da sngew
Ia sur jong phi ban khlem da ñiew

3 Ko jaid jingthaw jingrwai ba tbit
Phi dei tang ka khñiang kaba rit,
Nga mut sim pah ba shong ha tmier
Phewse dei ñiangkongwieng khlem snier.

4. Ko ñiangkongwieng hangno phi shong
Kumno phi im kumno phi long ?
Haba u slap ka lyer ki beh
Shano phi her kumno phi leh ?

5. Ko ñiangkongwieng ngam poi pyrkhat
Ba sur jong phi kin sngewtynnad,
Haba nga peit hato balei ?
Ba sur bad dur ngam i iadei.

******

5. SUMAR IA LA RYMPEI

1. Baroh ngi shong ha pyrthei ba thnam
Ngim tip shaei ia ngi ba kan lam;
Kylleng sawdong tang ki jingialeh
Naduh rympei ki dohnud ki eh,
Mynsiem kordor kim ju nang kheiñ kor
Ia spah pyrthei ki la nang ñiewkor.
To sumar ia la rympei
To sumar ia la rympei.

2 Sawdong ki don jinghikai ba bha
Baroh ki kwah ban iabeh shata,
Shisha ngi wad jingtipbriew tipblei
Ban lait jingsniew la jingim ban tei,
Kine baroh tang shipor kin klet
Na bha sha sniew kin kylla pyrdet
To sumar ia la rympei
To sumar ia la rympei

3 I'u dieng barit ban pynkhun u shah
Ynda u heh ban pynbeit phim lah,
Katba dang rit ka jabieng ka nep
Ia bha ne sniew kin sa bud khlem pep,
Ban lam ia ki sha lynti ba bha
Ka iaid ka ieng ka kren ne khana
To sumar ia la rympei
To sumar ia la rympei

4 U lyoh ba dum un nang kah pyrda
Kim tip ki shong ha pneh jingthala,
Ka iaid ka ieng ki shu tur ruma
Katba rympei la nang jot nang pra,
Jingsniew ka thom ia pyrthei ka shlei
Shaiio ngin phet to duwai h'u Blei
To sumar ia la rympei
To sumar ia la rympei

******

6. POR BA LA LEIT

1 Por ba la leit noh por jingsngewbha,
Sngew kumba kin sah bad nga shirta,
Hynrei shano ngin leit wad shuh
Kim ju wan phai ia ki la duh,
La ngi pyrshang ban jaw ummat
Kito ki sngi ba sngewtynnad,
Hynrei yn leh kumno ia ki
Ki la her sted la ka lynti

2 Ki sngi ki snem ki iai her sted,
Ia jingbha ne sniew ngi la nang bet,
U briew baroh ha ka pyrthei
Um tip ki por nang iaid shaei,
Lyngngai ngi iaid khlem jingsngewthuh
Man la ki por ngi iaid pahuh,
Khlem jingpyrkhat ka shong pyrthei
Ki por nang iaid nang bijai ei

3 Don ma sur bathiang ne ksiar rupa,
Ban iakhroh ia ki ban wan kylla,
Em da lei lei kin nym kyrtiang
Sa shisien pat ban wan phai biang,
Tang jingpyrkhat kum jingphohsniew
Por ba la leit tang kum syrngiew;
Kumno kumto ki phet na nga
Ki shu wan shat kum jingmaia.

******

7. RAWON

1. Rawon rawon ka Sor Shillong
Rynthai ka riam ka phong
Tupia kyndep kim ju iehnoh
Ba ka sngi kan ym shoh,
Kitai ryngwiang bajrong ki bah
Tin eit masi ka ruh ki wah,
Naduh u syiem ne u patsha
Haduh u nongbylla.

2 Rawon rawon ki tang poi wah
Khuslai jynjar ki jah
Jingmut baroh ki pynleit lut
Tang kumno ban kynjut,
Ki lyer iwbih ha ki kyrhai
Ka bam ka dih ka thiang ngai ngai,
La slap la rang ne la shit sngi
La ngat ne wan thylli.

3. Rawon rawon ba ju minot
Ba riam ki jain bajot
Ynda shongshit ka dait dohkha
Jingthait jingjrem ki pra,
Na wah da jingjubor ki mih
Wanphai ki iaid ki shu kynthih,
Nga i mynta la dap ka ruh
Ehe u iaid pahuh

4. Rawon rawon dei ki nongkhwai
Katno ka bang ka brai
Rud wah ki ieng kim ju da shong
Khlem da kynmaw jasong,
Ngai ngai ka bang ka khwai ia nga
Khlem don jingtieng khlem don jingma,
Lada wan shoh nadien um tip
U khwai u sngap tlip tlip.

******

8. JINGIM U BRIEW

1 Jingim u briew long tang shi por,
Long kum syntiew ba shu tlor,
Long kum jingthala ba thaba,
Kumta A Trai jingim jong nga

Chorus - A ba ngan ioh ka jingim bym iap shuh
Jingim bym iap shuh kaba wan na Me hi;
Pansngiat ka burom ba phyrnai ngin ioh phong,
Bad Jisu junom ngan ioh shong.

2. Jingim u briew long tang shi por,
Ban rat jingim ka don bor,
Ban lei ia pyrthei ban kheiñ kor,
Ban pyrshang bad me kim don bor.

3 Jingim u briew long tang shi por,
Ban iap ha me long kordor,
Ha shadem u Jisu nga hun,
Ban khlad noh na jynjar ba bun.

9. JINGIM SAMLA

1 Jingim samla ba suk kynjai,
Bym don sngewsih bym don khuslai,
Shu dap ka kmen sngewbha lynter,
Tang jingbiria ki iai phawer,
Jingkhluid ka snam na kjat ha khlieh
Ki kam baroh ki leh kyrkieh,
Kyrhai ngi im ha aiom ksiar
Shaphrang ngin iaid ngin nang kiew kliar

2 Jingim samla i kum ha suiñ,
Kat sha ba iaid ki wiat rymmuiñ,
Ka khmat jong ki ka phuli ka phieng,
Kylleng sawdong ki iai suhsieng;
Kim tip ka iap ka im lano
Tang ban wad jingsngewbha hangno,
Ia ka lawei kim ju kyrtiang
Tang ka mynta ki sngew la biang.

3 Jingim samla sngew tang ma nga,
Jingpyrkhat ba shu per suda,
Lashai kim tip aiu kan jia,
Lynti samla ba dap jingma.
Jingkieng ba jlan ki kwah ban jam
Bunsien khlem jingsngewthuh ki kam,
Ynda la poi shato shi por
Jingkit bakhia ki ban jubor

******

10. IAM MEIKHA

1 Meikha ko Meikha phi pdiang ne em
Ia ki khun ki jong phi, Meikha,
Ban wan thang ban wan phur, Meikha,
Kane ka ksing jong phi, Meikha,
Une u klong ba ngin suit, Meikha,
Ngi wan nguh ngi wan dem, Meikha,
Ba ngin long ba ngin roi, Meikha

2 Meikha ko Meikha to pdiang Meikha
Ia jingai na ki khun, Meikha,
Ba hukum da ki blei, Meikha,
Masi ngi rah ia phi, Meikha,
Ban pynleit niam ia phi mo, Meikha,
Ngi da nguh ngi da dem, Meikha,
Ba ngin roi ba ngin man, Meikha.

3 Meikha ko Meikha kitbok Meikha,
Kumba phi la buh ka rynieng,
Ba kan sah ka longbriew, Meikha,
Ba kan sah ka burom, Meikha,
Mynta ngi pyntip ha phi, Meikha,
Ba ngi leh ka niam ka rukom,
To kyrkhu to kyrdoh, Meikha

4 Mynta ngi la dep baroh, Meikha,
Aiu pat phi donkam, Meikha,
Ngi noh kwai noh tympew, Meikha,
Ja step ja pha ngin sa wan rah,
Baroh lai step kumba dei, Meikha,
To leit suk ngi la dep, Meikha,
To poi suk bad ki kni ki kpa

******

11. U NONGREP

1. Dei ha kane ka por mynta
Ko khun Khasi khara,
Phai sha ka mon ne sha ka diang,
Dei tang ka rep ka riang.

Chorus:- Ha ki por kiba mynhyndai
Ka ri ka hun ka suk kynjai,
Ym ju don ruh kiba iap thngan,
Ka mariang ka jyrngam,

Mynta pyrthei kylla khongpong
La bun sa uba khrong;
Kane dei na kwah suk ka mih
La ki kti ngim pynkhih

2. Hangno ngan̦ pynshet la jingim
Ha kat kane ka khim;
Lait tang ka wait, star bad mohkhiew,
Ki ban pynsuk i'u briew.

3 U nongrep la shitom jingtrei
U soh jong u un sei;
U poi ha iing u da thiah suk,
La riewspah ne la duk.

******

12. KHUBLEI SNEM BA RIM

1 Khublei, khublei to leit suk ko snem barim,
Mynta pha khlad, pha la khlad sha bymjukut,
Namar ha pha ngi la sah ngi la ia im,
La bor la buit la jingim ngi la pynleit

Chorus - Khublei, khublei kit bok ba ngin bha,
Ba ngi la shong h'u snem thymmai mynta,
Khublei, khublei, khublei, khublei ia pha
Pha la phet duh na ngi baroh shirta

2. Baroh shi snem, ngi la im la iaid kyrhai,
Ba Blei Nongthaw, U sumar U ri kyndong,
Pyrkhat mynta, kam ba bha aiu ngi ai ?
Sha I'u Nongthaw, U Nongbuh, U Nongpynlong

3 Ko snem barim, da aiu ha pha dei ban leit,
Hapoh jong pha, ngi im sngewsih ne ngi im sngewbha,
Khlem jingsngewthuh, la lynti pha la iaid beit
Phan phet na ngi, phan iaid beit khlem wan kylla

4 Hato balei, ngim ju tip ju nang kheiñ kor ?
Ka por ka phet, ki minit ne ki kynta,
Haduh katno, ia ka por ngin kheiñ kordor:
Kyndit bynriew, tang ban im jingim ba bha

5 Mynta ngin iaid, ka lynti ka snem thymmai,
Ha nga ha phi pyrshang pynbeit la jingim,
Katba nangsan, la jingim nangpynjanai:
Ngin bret baroh, jinglong jot jinglong barim.

******

13. KA PYREM

1. Ko por ko por pyrem
Ba wan rah ia lyer ba syiad,
Ki dieng ki siej ruh ki kup da rong jyrngam;
Ki thapbalieh bun rong

Ki thapbalieh bun rong,
Ki sdang her shane shatai
Ban leh sngewbha

2 Ko por ko por pyrem
La seilung ki tiew kulab,
Ki lum baroh ki la tap da rong jyrngam,
Mynta shano ki lok
Mynta shano ki lok,
Ban leit wad jangew jathang
Ban pynbang ja

3 Ko por pyrem ko por pyrem
Ba pynkyrmen ia ki wah,
Ki shu iai ap tang lano b'u slap un hap.
Ynda la dap ki wah
Ynda la dap ki wah,
Ngin iawer ki lok ki jor
Ban tong dohkha

4 Ko por ko por pyrem
Ba wan mih ki sim bunrong,
Ki rwai ki siaw bad ki shong halor tnad dieng.
Ki wan iathuh khubor
Ki wan iathuh khubor,
Ba la dei por thung por tep
I'u khun bynriew

14. WAH UMIAM

1. Ko wah Umiam ko wah Umiam
Ki kjat jong nga sha pha ki lam;
Ha lyiur bad tlang pha iai lyngkien
Lyngba ranab lum ba itriem;
Naduh ki riat Sunapani
Shaduh ki them Barapani,
Ki 'er pyngngad ba beh hir hir
Ki um jong pha ki sngur khlir khlir

2 Ko wah Umiam ba tuid shirta
Ha ban da poi Brahmaputra;
Pha tur jingeh ki maw ramsong
Jingwit pha kyndat sha kyndong,
Por lyiur por slap pha ju tap lin
Lyngba them bad lhuh pha khynwin,
Por tlang pat da ki um rupa
Tang shat kjat sngi ki iai thaba.

3. Ko wah Umiam ki thwei jong pha
Dohkha bunjait ba jngi shirta;
Rawon rawon khasaw ba bang
Ba khwai da kber ne u sohlang;
Ha por pyrem shynrang kynthei
La kriah ki rah ban tong dohjei;
Tang poi kito ki por synrai
Ki noh khrui ban tong sher syngkai.

****

15. JINGIATYLLI

1 Katba dang shai ka sngi u bnai
Bad ki khlur ba phymai,
Katba dang don ka lad ia ngi
To ieit ia la ka Ri,
Ki sngi ki snem ki iai her stet
Ngim dei ban shu leh klet,
Kum saw kjat ba ju mareh stet
Jingiathong ba ia phet.

2. Jingkhlaiñ ha jingtylli kawei
La kiba rit ngi dei,
Jingma hakhmat jong ngi ka ap
Lada kane ngim sngap,
Rukom bapher ha ngi ban bsuh
Ka Nam jong ngi nang duh,
Hajar ki buit jong ka pyrthei
Baroh lang kin ia trei.

3. Ko para Ri ngin pyrkhat bha
Ka Nam ki Longshuwa,
Ka Nongrim ba ki kila tei
Ryngkat ka snam ba la shlei,
Jinglong tylli haduh mynta
Wat ai kin pait kin pra,
Wat la ummat ngi dei ban tlor
Kawei ka buit ka bor.

4 La long rynieng wat ai ngin klet
Shi khyllip mat ban bret,
Ka jaoieng ba la thaw d'u Blei
Ruh ba kan shu sep ei,
Shi sur la jingmut ngin pynbeit
Sha u 'sai pan wat peit,
Ka hok kaba tam ha pyrthei
Jingkyrkhu na U Blei

5 Dei kumne ban kyntiew la Ri
Bad met bad mynsiem hi,
Ka ban sa pei ha por long briew
Para jaid ban kyntiew,
Ka Ri baroh ruh kan sngew phieng
Kum kita pun jingkieng,
Ki syntiew bun rong kin sa mih
Na tlong jingstad ngin dih

16. "KA KIAD"

1 Ka kiad ka dawai ba thiang tam
Ha uba dih ha uba bam
Katba nang dih nang ngai shi ngai
Um tip ka khlieh la nang padai,
La sdang ka shit ma nga ma nga
Mano ba nud ban kop ia nga,

U la kyrhuh kum ka 'eriong
Hynrei um tip hajuh u shong

2 Ka kiad ka long ka bym lah khlad
Bunsien shisha ka pynkwah mad
Dik dik ka mynsiem ka sngew thynrang
Ban thok ban thak ruh khlem sngewsang,
Tang ban shu ioh ngaň shu ang kroid
Met bad mynsiem kin shu jem koid,
Ka don ki ksai jadu ban teh
Ban lait na ka long kaba eh

3 Nongdih u ong ko kiad kynrad
Hangno phi don ia phi ngan wad
Ngan leit bylla ngan leit kitnong
Ngan theh lut khoit h'u bitor iong,
Mynsiem jong nga hir-hir shata
Baroh ngan klet bad khun bad tnga,
Ngan dih haban da pura bha
Kam pher lada ngan thiah nala

4. U briew u ong ngan mad khyndiat
Ngam rat lei lei ngam rat da liat
Ynda la dih la bang la brai
Uei ban ong ia ka ngan nai;
Kum bih seiñ iong ka par suki
Um tip um bna u lok bapli,
Kyndit ki ngab kiew at thur thur
Kynthei khynnah isih ban tur.

5. Kum ia kane hato balei
Ym don jingdih mo da kawei ?
Ki rang lymphuiñ ki rang bhabriew
Baroh ia ki ka la pynsniew,
Ka bym ju map i'u rit i'u khraw
Phi tang iaid jan ka la teh mraw,
Jadu myntro aiu ka long
Phewse dei tang u bitor iong

******

17. U SIMPYLLIENG

1. Ko Simpyllieng ba bun ki rong
Jingitynnad suda phi phong;
Pyllun phi ieng halor ki lum
Phi beh baroh ki lyoh badum,
Ia phi ym don ba lah ban kah,
Ia phi ym don ba ioh ban ktah,
Ba Blei Nongthaw shisha U buh
Ba ka pyrthei kan nym shlei shuh.

Chorus - Nangta khynnah ki ia risa
Lem bad ki jingsngewbha
Simpyllieng khwai dohkha
Ai ngan khwai ma nga;
Ko Simpyllieng hangno phi shong
Lem bad kito ki rong
Ko Simpyllieng haba phi khwai
Ki sim hajan jongphi ki rwai.

2 Haba u slap u sdang ban rang
Jingthaw baroh ki sdang ban shang,
Pyrthei manang baroh ka kmen
Namar jingbeh ki lyer ba tngen,
Ki lyoh badum ki sdang ban phet
Ki ialeh ruh ban mareh stet,
Bad na pyrshah jong ki kjat sngi
Simpyllieng ia phi nga iohi

3 Haba ia phi ngi tang iohi
Ka pynkynmaw pat ruh ia ngi,
Ia jingkular U Trai Nongthaw
Naduh hyndai ba ngin kynmaw.
Ba Simpyllieng un long ka dak
Ha ka pyrthei baroh satlak,
Ba ka pyrthei kan sah kumjuh
Kumba U Blei Nongthaw U buh

******

18. KI KHYNNAH APMASI

1. Ngi long tang khynnah apmasi
Hynrei sngewbha kyrhai ha ngi,
Ngi kiew shalor ki lum jyrngam
La besli ngi put sawa jam,
Ngi ioh ban bam ki lyer pyngad
Ryngkat ka kmen ryngkat ka shad.

2 Baroh shisngi ngi ia lehkai
Mareh ryngkang shane shatai,
Shiphang ngi hiar sha wah ban jngi
Shiphang pat ngi sa bam ja sngi,
Ngi rkhie sngewbha ha ha hi hi
Ynda la dap ka kpoh jong ngi.

3 Sa shisien pat ngi hiar sha um
Ban khwai dohthli ban sait ban sum,
Ngi prang ki khlaw ban wad tiewdieng
Ngim ju sngew ma ngim ju sngew tieng,
Ngim tieng i'u bsieñ ngim tieng i'u khla
U Blei ia ngi u ri u da

4 Ka bneng la dum la ther u slap
Ngi kup ngi da tang da i trap,
Shatri ngim don jaiñjri ngim don
Haba ka duk la shet la phon,
Ha synrang maw ngi shong kli kti
Ha ban da rang da mih ka sngi.

5 Ha por janmiet ban sep ka sngi
Ngi lum ngi lang la blang masi,
Ngi ñiah sha shnong ha sem ngi set
Hangta ngi sa sngew kyllüid met,
Ngi poi ha iing ngi bam ngi thiah
Kynjai sngew suk halor shylliah.

******

19. TIEW TYRKHANG

1 Ko tiew tyrkhang ba iwbih tam
Ki kjat jong nga sha phi ki lam,
Man la ki por nga iai pyrkhat
Dohnud jong nga shata ka shat,
Hangno ngan lap kum phi ngam shem
Ia dohnud jong nga phi pyndem,
Hangno jingstad ki khraw jabieng
Lynter phi nang ban pynsuhsieng.

2. Miet bad sngi nga iai khmih lynti
Hynrei ia phi ngam lah iohi,
Ko lyoh badum jingshai wat kah
Dohnud jong nga sha phi to rah,
Bunjait ki tiew tyrkhang ba mih
Dei tang na phi suhsieng iwbih,
To beh ko lyer wan kit sha nga
Ia jingiwbih ngan pdiang shisha.

3. Hangno haba phi don maphi
Dohnud ba lwait jong nga ka jngi,
Lyngba ki lum ki wah phi jngai
Jingieit jong nga ka nang pur ksai,
Katba jingeh ki nang wan jan
Shisha na phi ngan nym kynran,
Namar ha pyrthei dei ma phi
Ia la jingieit ngan nym byndi.

20. U MANIK RAITONG

1 U Manik Raitong u Syiem jong ki sur
Ba iapduh iaptan ka jaid bad ka kur,
Dangstep tang shu khie u shim da u dpei
Ban sum bad ban sleh jingim ba iadei,
Prem miet ka la wan Raitong u la khreh
Ban loit ki jaiñ jot ban sum bad ban sleh,
Lymphuiñ rang bhabriew jaiñ khor ba u spong
Ka ding u pynmeh ha dpei ba u shong.

2 Marwei u pyrkhat ki sur jingkynud
Pyrthei shong basa jynjar kiba bud,
U shim shariti la dohnud ba shlei
U put sur myllung bad sur sngew synei,
Ha miet kaba dum ha miet ba kynjah
Kynjai jingsawa sha jngai ba ki rah,
Ki sur ba sngewthiang pyrshah ki phalang
Sha ing jong u Syiem ban pur khanatang

3 Mahadei ka thrang na thliew ka peit siar
Tang iohi ia u mynsiem ka pynhiar,
"To plie seh khyndiat tang shiphang ngan rung
Ban sngap jingkynud ki sur ba myllung",
"Ani wat leit rung ha iing uba duk
Aiu phi khuslai mynsiem phim sngewsuk",
Jubor ka pynpait jingkhang u Raitong
Ki ksuid ba kynsha ki thap pynbaiong.

4 U Syiem la wan phai na khadar jylla
Tang poi tiap u ioh khubor ba phylla,
La dum la lyngngoh u Syiem la shaiong
Hima ka la khih la shad la baiong,
"Lashai ka dorbar", pyrta u Sangot
"Hei khmat u shynrang bishar ka ijot",
Ban shem ka shisha hima ban kynmaw
Ka pap bad ka sang ba leh Lieng makaw

5 La kut ka bishar mynsiem ka la dung
Ba dei U Manik u kpa i khyllung,
La dei ban thang im paitbah la lyngkien
Laisien u tawiar u put kynran dien,
U sieh ka besli u noh ha jingthang
Mahadei baieit ma ka ka noh lang,
Haduh mynta keiñ ki skhen mih khongpong
Ban sah khanatang ha lum u Raitong

******

21. "KA SHAD WEIKING"

1 Ko shad weiking shad suk mynsiem
Ba ju sngewbha ha ki laiphew syiem,
Shynrang kynthei ki hiar ban shad
Ki 'thei te ki dei tang ki sotti bad,
Hapoh lympung la thaba shaid
Sawdong pyllun ba u lum u paid,

Ki 'thei bhabriew pansngiat ki phong
'Tiew lasubon bad u sai khyllong,
Mahu ka tad ki deng 'siar khang
Ki kpieng ba khia bad u shan ryndang,
Kynjri tabah ha tyrpeng ki wah
Jingpien jingphong naduh i khynnah

2 Ki 'rang bhabriew jaitkhor ki spong
Deng 'siar shynrang bad la ki jymphong,
Ryngkap ki kieng kynjri tabah
Ki kpieng bakhia ha ryndang ki wah,
Kynjri syngkai bad u it-dong
Jaitboh nara ruh haduh khongdong,
Ki 'rang shad swait ki shád pyllun
Ki shad them-them haban da ihun,
Thuhia bat'ti kaweh thai thai
Mareh rynsied bad shane shatai,
Paitbah baroh ki peit sngewbha
Madan weiking ia ka tamasa

******

22. 'TIEW KULAB SAW'

1 Ko 'Tiew-kulab saw ba phuh itynnad
Ka khmat ka jong nga tang sha phi ka shat,
Na-pdeng ki syntiew bun rong ha ka kper
Tang ia phi ngan kheit la ki kti ngan kner,
Ia phi ba ngan shem bunsien nga ju shang
Sha ki lum, ki them bad ki jaka phlang,
Sur thiang ban kynud ia phi nga ju brai
Mariang kan sakhi jingieit ba janai

2 Kjat sngi ba phymai iaphi brai ban doh
Umjer jong ka step ha phi ruh ki shoh,
Jingshida jong phi phi plung bad phi mih
La ha miet ne ha shai suh sieng jingiwbih,
Ia phi ba ngan kheit ha shadem ban sieh
Lyngba ka jingim jong nga phi suh sieng,
Ban kup ka burom im suk im palei
Jingieit ka jong nga tang ha phi ka shlei

******

23. JISU U LOK JONG NGI

1. Ngi dei ngi dei ki khynnah rit
Ka spah burom ngim don,
Ka kam U Blei ngi kwah pyntbit
Baroh kat kiba mon

Chorus - Jisu U dei U lok jong ngi
Balei ngin sngew khuslai,
Un ri Un da ma U ia ngi
Wat la ngi tlot ngi swai

2 Ki khynnah rit man la ka sngi
Ki don ha jingialeh,
Kumno ban long kiba tipsngi
Jingmlien babha kin neh.

3 I'u Jisu Khrist wat ai ngin len
Jingsniew wat ai ngin ngop,
Ktien kiba sniew wat ai ngin kren
Ha jingialeh ngin jop

4 Jingieit u Jisu kaba kor
B'u la hikai ia ngi,
Ngi dei ban ieit ki lok ki jor
Un lam ma U ia ngi.

******

24. KA HANA

1. Ka Hana ha ka Temple ka dwai ha U Blei
Ka da iam da ka dohnud ba pait bad ba shlei,
U Blei Un isynei ba Un ai khun ia ka
Ka da kular ban ai sh'u Blei da shisha,
Ka Hana O ka Hana ka iai dwai
Da jingjaw ummat

2 Ka jubab na U Blei i'u Samuel la ai
Da jingkmen jingainguh sha U Blei ka pynphai,
Sha ka Temple ka leit buh ban shakri ia U Blei
Katba Blei U dang ibit ban buh ha pyrthei,
O ka Hana ka Hana ba iai duwai
Ka dap da jingkmen

3. Haba Blei U la khot Samuel u da peit
Sha u Eli u leit ba u khot u da ngeit,
Eli u la sngewthuh jingkhot Blei kan wan biang
U hikai kumno un kren ia U Blei ba un pdiang,
Ong ko kynrad kren ko kynrad nga hangne nga don
Nga hangne nga don.

4. Ryngkat u Eli Lyngdoh ha ka Temple u shong
Ban shakri ia U Blei ka Ephod u da phong,
Haba Blei u khot ia u jingsawa ba u kren
Shaphang ka ïing u Eli b'un sa pynjot shen,
Ko Samuel ko Samuel kren te ko kynrad
Nga hangne nga don.

25. U NONG SAMARIA

1. Shisien la don uwei u briew uba bha
Uta dei u nong Samaria,
Katba u dang leit la ka jong ka jingleit
Sharud lynti u la kum peit,
Hangta u iohi ia u briew uba thiah
Ba la mynsaw jur ba un khie ruh um lah,
Ha ka jingsngewtieng bad ka jingsngew shyrkhei
Hangta ba u ud ba u iam kthang marwei,
Bym don ba wan iarap ia u.

2 Shisyndon u leit ban da kylli ia u
Mynsiem ba sngewlem ka kyntu,
"Kaei ba la jia haduh katne ia phi ?
Wat khuslai ngan sumar ngan ri",
Te hangta u briew u la sdang ban iathuh
"Ia ngà ki shoh beiñ ia jingdon ruh ki tuh,
La don ruh arngut ki briew ba iaid nangne
Ia nga kum shym peit ka khmat kim khyllie,
Ki iaid pynstet la ka lynti".

3 Nong Samaria ba bha u pait ka dohnud
Ban ieihnoh ia u um sngewnud,
U shim ia ka wain bad ka umphniang u khleh
Da kata ia jingmong u sleh,

Ynda u la sop u la spain ruh hangta
Beit beit u la kit ia u sha ieng basa,
Tang shu poi u ong "To sumar ia u briew
Ia jinglut baroh ynda wanphai ngan siew,
U Blei un nang kyrkhu ia phi".

******

26. HUSIAR LA U THYLLIEJ

1. Ko hep ka juk mynta
Ia kane to da sngap bha,
Akor tipbriew tipblei
Kaba tam haka pyrthei.
Kynmaw ho hep ba sang
I'u thylliej wat tam pynjrong,
Akor phi dei ban nang
Ia kiwei ioh kan pynmong,
Ka ktien kaba thiang tam
Dei ka ktien kaba kthang tam,
Akor dei h'u thylliej
Ba ki briew baroh ki ieit

2. Ban ym shah 'thuhkhana
Ha ka por husiar mynta,
Wat am ka ktien hana
Ka ktien kai ka bym shisha,

Sumar la u thylliej
Dei ma u uba pynsmiej,
Shuri un buh h'u pdot
Dieng phasi kylla mulot,
Wat kren ktien hamsaia
Ba lymda phi tip thikna,
Tyngab kan bam ia phi
Sha dwar ksuid kan rah sakhi

3 Ka juk aiu kane
Da kyrtiang sha la dien trai,
Kaiphot ki ktien sule
Sha lyngkdong hi kan wan phai,
Kynmaw ho hep ba sang
Ban shu kren ki ktien ruma,
Pyrthei ba lah shiliang
Ha pyllew kan sieh lama,
Ki 'tien wohdong wat brai
Ioh kylla ka pynap shrip,
Samla u shu tharai
U tymmen ho u da tip.

4. Shanam kaba jyndei
Ka jabieng kaba bthi,
Ia ktien rupa khad-ei
Da u 'nam la ki la ka,
Bishar la u thylliej

Da pynhap ha u sawar,
Tien hok ba don jingieit
Tang sha ri ka jingkular,
Wei la bakla ka nia
U 'namshei un kiew sohpdung,
Kyntien bym ju salia
Ki wan her ki 'er iwtung.

5. Pynneh ka shalyntem
Ha lynti ka iawmuna,
·Jutang kaba bat skhem
Dei ka nia kaba shisha,
Tang or u shakyllia
La sngewsih u skei u bthong,
Baroh ki ktien abra
Kin leit hut sha lum pyntong,
Kynmaw ho hep baroh
Pynshongdor hala ka nia
Da tip ka jler toh-hoh
Hei kan lam shapoh ñiamra

******

27. KA RI JONG NGÀ

1. Ko ri baieit ko ri jong nga
Ka ri ba kha i mei i pa,
Ha pha ki lum ba itynnad
Ha pha ki lyer ba sngew khiah krat,
Haba nga iaid nga ieng nga iai pyrkhat
Sha lum sha wah ban iaid pyngngad,
Ki um ba sngur hapoh dymmiew
Hapoh ki dieng rit dieng syntiew,
Ki khot ia nga na ranab lum
Ban jam na tyngkhap maw bajngum

2 Ko ri bathiang ko ri jong nga
Met bad mynsiem pynshet ha pha,
I mei i pa ia nga i buh
Ha pneh jong pha ban nym kyrduh,
Kyrhai mariang ki lum bathiang
Ban puh ban daiñ ban rep ban riang,
Kum dur i 'pa kulong hyndai
Ki khih ki trei kim ju thaih thai,
Dangstep ki khie ratap ki kieng
Mynmiet wan phai ki kit ka dieng

3. Ko ri jong nga ko ri jong nga
Hato naei pha dang duna ?
Haba nga khmied sawdong ki lum
Kitei ki doh suñbneng bajngum,
Ynda nga phai ki khmat nga dem
Ki thie ki wah ki tuid ha them,
Ki kshaid balieh ki noh rymphum
Ba puri blei hana ki sum,
Ki lyhuh ki them ba i shongkun
Sawdong ka ri da jingihun.

4. Ko ri jong nga ko ri baieit
Batai ia pha ngam don thylliej,
Ha por synrai bakhuid ba rang
To peit kitai ki lum Makashiang,
Kum Thadlaskieñ sah nam bathiang
Ki han ki jngi iangop kylliang,
Kylleng ka ri ki mawbynna
B'la thung ki longshuwa,
Ia nga ka pynlyngngoh shisha
Ki bor hyndai ba i phylla.

5. Ko ri jong nga kumno ngan ong
Jyllei ha pha ka spah ka shong,
Kum ka ri war ha por synrai
Rynjup ki sohniamtra ki kwai,
Kyntien ba ong ki nong hyndai

Ka dei ka ri u soh u pai,
Kylleng ka ri ha ka phin lap
Ia spah khyndew ha ka la tap,
Shaduh ñiamra shapoh ramew
U Blei ia spah u la kynshew

6 Ko ri jong nga ko ri jong nga
Ha pha ki dap ki jingphylla,
Mawbah mawsan kum lum kyllang
Shisien iapeit batai ngam nang,
Shihajar briew ban shong u biang
Kylleng sawdong ban peit ithiang,
Kumjuh umthnam umshit ba ong
Ki don naduh hyndai kulong,
Ym lah ban ñiew ym lah ban jer
Ki jingphylla ba pher ba pher

******

28. LYNTI BA BHA

1 Ar ki lynti ki don h'u briew
Ha jingim dei ban iaid,
La ha lynti ba bha ne sniew
Na kita ngim lah lait.

2. Wei la long kmie, wei la long kpa
Kynmaw jingkit bakhia,
Ngin trei minot ngin iai im bha
Wat leh kum bym salia.

3 Mynta pyrthei ba dap jingsniew
Ia la ki khun ialam,
Wat ong ngin ap kin da tip briew
Sha akor sniew kin ngam.

4 La jinghikai to ngin kyrkieh
Namar jingsniew ka beh,
Ban ioh pynngam shaba jyrsieh
Hangto shir'ta kan teh.

5 Katkum ka rta ngin shoh ngin khroh
Ym dei ban leh ruma,
Jingsneng minot kin sa sei soh
U lyoh ba dum un pra

6 Lynti bakhim ba dap akor
Kan lam lynti babha,
Ia la ki khun ba khieñ kordor
Ngi kwah kin iaid nangta.

7 Na rympei ba tip briew tip Blei
Wan mih ki riew shisha,
Kumba hikai akor ki sei
Khynnah haduh rangbah

8 Naduh ba khyllung sdang ban kren
Ngi hikai khot ko pa,
Baroh i'n sdang da jingsngewkmen
I'n ong ko pa ai ja

9 Ynda ka ktien i la lait bha
Ki ktien ha iing sumar,
Khun nt kin bud kum i tuta
Iada tang kren bakla

10 Haba iashong kai bad ki briew
Ngin hikai la akor,
Wat ju pyni akor ba sniew
Ioh kin sa khieñ poh dor

11 Haba ki ai ei ei ia phi
Phi dei ban ong khublei,
Phin iaid ruh na shadien jong ki
Shuwa ki kti phin sei

12 Haba phı ıaıd ne bam ne dıh
Da ka akor phın leh,
Wat aı ba kı bnew kın ısıh
Akor babha kan neh

13 Ka phong ka kup ne rıam ne beıt
Baroh deı ban hıkaı,
Ban ı shongkun ka wan ka leıt
Ba kın nym khıeñ rıewkaı

14 Ka kam ka jam ka treı ka ktah
Baroh kı deı ban leh,
La dang khynnah haduh rangbah
Jıngmlıen ha kı kan neh

15 Haba kım sngap jıngsneng jıngkraw
Teng khat haba kı klet,
D'u dıeng sympat to pynkynmaw
Kam deı ban leh tohmet

16 Ia jıngsngewrıt to ıaı pynngam
Haduh ba kın da heh,
Lyer jıngsarong kam lah ban lam
Wat la kı shoh kı beh

17 I'u dieng ba lung ban khun phi lah
Ia u ban pynwan dur,
Ynda u heh ia u wat ktah
Lehnohei ba phin tur

18 Ynda u khynnah u la mlien
Nangta un nym kynnah,
La pynbakla lynti syngkien
La lynti rim um ngiah

19 Ym dei kumta longkmie-longkpa ?
Ba ngin ia sani bha ?
Kumno ki khun ngin lam lynti
Ban im man la ka sngi

20 Namar dei tang lynti babha
Ban saiñ ia jingshisha,
Da jingtip briew bad jingtip blei
U mot ka ri ngin tei

Type & Design at Grace Systems, and Printing at G.S.C Shillong